

Predmet: Nauk o glasbi, 5. r. (vsekakor pa lahko tudi drugi učenci), 4 x 30 minut

Priprava na učni sklop z delovnim naslovom: »VIRUSI NAPADAJO, TODA NIHČE NAM NIČ NE MORE!« – Zvočna slika v treh dejanjih, ustvarjalnost z glasbenimi inštrumenti

Iz didaktičnih priporočil: »Najaktivnejša oblika učenja je ustvarjalnost, ki omogoča učencem uporabo vseh glasbenih znanj in spretnosti ter pomeni zanje spodbudo k iskanju lastnih izraznih poti pri oblikovanju glasbenih vsebin.«

Okvirna navodila za oblikovanje zvočne slike:

Glasbeno gradivo: vsi naj uporabijo naslednje zvoneče lestvično gradivo:

1. del: zvoneča C-dur lestvica s tonalnim centrom na e – frigijska lestvica (klarineti in trobente, na primer, izvajajo torej D-dur s tonalnim centrom na fis).
2. del: zvoneči ton g iz C-dura se zviša na gis, tonalni center ostaja na e – oglasi se torej frigijska lestvica z visoko tretjo stopnjo (klarineti in trobente torej spremenijo a v ais).
3. Uporabimo isto tonsko gradivo kot v prvem delu.

Prvo srečanje v učnem sklopu – čustveni okvir glasbe: resna in umirjena

Dobro je, če učenci poslušajo glasbo in navodila preko slušalk – samo na enem ušesu, da lahko hkrati poslušajo in dobro slišijo tudi samega sebe.

Običajno se izkaže, da učencem ni potrebno veliko razlagati. Začnemo s skupnim zvonečim tonom e¹ (ali po potrebi z oktavnimi podvojitvami). Oglasi se statični zvok in učence spodbudimo, da se poslušajo med seboj. Nato naj v okviru dogovorjene frigijske lestvice zaigrajo še kakšen drug ton in se prav tako pazljivo poslušajo med sabo. Zaradi zakasnitev zvoka na daljavo naj bodo v prvem delu dovoljene le celinke ali morda včasih polovinke. Počasi naj se glasba vrne na izhodiščni ton, zvoneči e.

Učenci naj si (morda s pomočjo staršev) posnamejo zvočno sliko in si iz zvočnega gradiva izberejo ali izmislijo zvočni oziroma melodični vzorec (ali morda dva) in se ga naučijo. Pri tem jim nedvomno lahko pomaga učitelj inštrumenta ali petja.

Drugo srečanje v učnem sklopu – čustveni okvir glasbe: močna in razburjena

Učenci posamezno vstopajo v zvočno sliko in ponavljajo svoj izbrani glasbeni motiv. Pri tem pazljivo poslušajo glasbo, ki jo igrajo drugi učenci. Ne glede na zvočne zakasnitve si bodo nedvomno lahko ustvarili medsebojne odnose med svojo in slišano glasbo. Vsak učenec naj svoj glasbeni motiv ponovi večkrat, da se glasbene sestavine »navadijo« medsebojnega bivanja. Če se učenci in učitelj tako dogovorijo, lahko skupaj spreminjajo tudi hitrost izvajanja. V določenem trenutku naj se učenci ustavijo na zadnjem tonu svojega vzorca in na tem zvočnem klastru naj se glasba drugega dela konča.

Tretje srečanje v učnem sklopu – čustveni okvir glasbe: vesela in lahkotna

Učenci na nizkih inštrumentih izvajajo ostinatno spremljavo. Predvidoma bo tukaj potrebno nekaj poskusov, da se zvočna slika ostinata najprej ustali in nato tudi po potrebi tudi spreminja. Učenci na visokih inštrumentih naj prevzamejo in si izmenjujejo solistične vloge v obliki rondoja. Kasneje si lahko vloge tudi izmenjajo. Dogovorijo se za zvočni ali dirigentski znak, ki zaključi skladbo.

Učenci se z učiteljem dogovorijo za končno izvedbo, kjer v enem kosu zaigrajo celo skladbo. Po najboljših tehničnih možnostih naj se skladba posname in razpošlje udeležencem (ali tudi drugim prejemnikom).

Morda se lahko za sodelovanje pri posnetku odločijo tudi plesalci. In morda se bodo vsi skupaj po obdobju učenja na daljavo odločili tudi za živo izvedbo te skladbe in plesa. Morda se bo v toku dogajanja uporabilo tudi kakšno drugačno tonsko gradivo ali izoblikoval tudi kakšen drugačen naslov. To bi lahko predstavljalo dobro priložnost, da učenci ovrednotijo glasbo in se pogovorijo o njenih značilnostih, ki vplivajo na oblikovanje miselnega pogleda in osebnega odnosa na izvajano glasbo in ples.

Pri izvajanju te skladbe bodo učenci dosegali predvsem naslednje (pa tudi še druge) učne cilje:

SOLFEGGIO

- izrekajo in izvajajo ritmične vsebine
- transponirajo dane primere v obravnavanih tonalitetah (za nekatera pihala in trobila)

IZVAJANJE IN INTERPRETACIJA PRIMEROV IZ GLASBENE LITERATURE

- vrednotijo lastno interpretacijo

USTVARJANJE

- ! uporabljajo elemente iz solfeggia, glasbenoteoretičnih in oblikovnih znanj pri ustvarjanju glasbenih vsebin
- ! ustvarjene vsebine zapišejo
- ! improvizirajo z uporabo znanega zvočnega gradiva.

POSLUŠANJE

- poglobljajo analitično poslušanje
- ob analitičnem poslušanju usvajajo in utrjujejo glasbenoteoretična in oblikovna znanja

GLASBENOTEORETIČNA IN OBLIKOVNA ZNANJA

- spoznajo glasbene oblike: variacije, rondo
- spoznajo osnovne oblikovne elemente: motiv, fraza, tema ter njihovo ponavljanje, spreminjanje in posnemanje

STANDARDI ZNANJA

- samostojno sodelujejo v razredni skupinski igri,
- ustvarijo in zapišejo glasbeno vsebino (na grafični način ali z notami, lahko jo tudi posnamejo)
- analitično poslušajo glasbena dela